

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. birželio d. Nr. 21RE1- (AG1-144/08-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Lionelos Gelmanienės ir Birutės Pranevičienės (pranešėja ir posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui (duomenys neskelbtini), dalyvaujant atsakovės Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotai atstovei (duomenys neskelbtini), viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, nuotoliniu būdu (naudojant vaizdo konferencijų platformą „Microsoft Teams“) išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Atsakovė, Tarnyba) „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos neveikimo, nepateikto atsakymo į 2025-03-18 skundą ir nepriimto individualaus administracinio sprendimo,

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025-05-20 priimtas nagrinėti pareiškėjo (duomenys neskelbtini) (toliau – pareiškėjas) skundas, kuriuo pareiškėjas prašo Komisijos „1. Įpareigoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą per teisės aktuose nustatytą terminą išnagrinėti 2025-03-18 d. pateiktą skundą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. 2. Konstatuoti, kad Tarnybos neveikimas, nepateikus motyvuoto atsakymo į skundą per nustatytą terminą, pažeidžia Viešojo administravimo įstatymo 3, 8 ir 20 straipsnių nuostatas bei gero administravimo principą.“

Pareiškėjas skunde nurodo: „(originalus turinys) 2025 m. kovo 18 d. el. paštu pateikiau skundą Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto skyriui (toliau – Tarnyba) dėl sistemingų vaikų teisių pažeidimų, mano kaip tėvo teisių ribojimo ir motinos piktnaudžiavimo tėvų valdžia, kartu prašydamas ją patraukti atsakomybėn.“

Paaškina, kad kreipėsi į Tarnybą su skundu dėl to, kad pareiškėjo vaikų motina sistemingu elgesiu, pažeidžia vaikų teises į saugią aplinką, pareiškėjo teises dalyvauti vaikų auklėjime ir taip piktnaudžiauja tėvų valdžia. Nurodo, kad skunde Tarnybai išdėstė konkrečius faktus, pagrįstus įrodymais – žinučių kopijomis, telefono ekrano nuotraukomis, kurie atskleidžia, kad po kiekvieno savaitgalio, kai vaikai būna su pareiškėju, jų motina sąmoningai atjungia vaiko telefono buvimo vietos rodymo funkciją, o tai tiesiogiai apsunkina pareiškėjo pareigas, rūpintis vaikų saugumu, vykdymą. Taip pat nurodo, kad skunde atkreipė Tarnybos dėmesį į tai, kad motina vienašališkai sprendžia klausimus, susijusius su vaikų saugumu, pareiškėjo neįtraukdama ir ignoruodama tėvų bendrų pareigų principą. Skunde Tarnybai nurodė, kad motinos veiksmai pažeidžia Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.156, 3.159, 3.165 ir 3.170 straipsnius, taip pat Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta vaiko teisė į saugią aplinką.

Nurodo, kad Tarnybos buvo prašyta: „(originalus turinys) 1. Nedelsiant pradėti tyrimą dėl vaikų motinos sistemingo elgesio, kuris: pažeidžia vaikų teisę augti saugioje aplinkoje (remiantis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi), bendrų tėvų pareigų vykdymo (pagal

Civilinio kodekso 3.156 straipsnį), sudaro piktnaudžiavimo tėvų valdžia atvejį (pagal Civilinio kodekso 3.170 straipsnį). 2. Įpareigoti vaikų motiną: nedelsiant nutraukti savavališką mano, kaip tėvo, teisės žinoti vaikų buvimo vietą ribojimą; užtikrinti abiejų tėvų lygiavertę atsakomybę už vaikų saugumą; visus su vaikais susijusius sprendimus priimti tik bendru tėvų sutarimu, kaip tai numatyta Civilinio kodekso 3.165 straipsnyje. 3. Inicijuoti vaikų motinos patraukimą atsakomybėn: pagal Administracinių nusižengimų kodekso 73 straipsnį – už tėvų valdžios nepanaudojimą arba panaudojimą priešingai vaiko interesams; pagal Civilinio kodekso 3.170 straipsnio 4 dalį – už pareigos nekliudyti man bendrauti su vaikais ir dalyvauti jų auklėjime pažeidimą; pagal Civilinio kodekso 3.159 straipsnio 4 dalį – už tėvų valdžios nepanaudojimą. 4. Nustatyti papildomas konkrečias priemones, kurios praktiškai užtikrintų: vaikų teisę į saugumą ir tėvų rūpestį, nepriklausomai nuo tėvų tarpusavio santykių. 5. Informuoti mane raštu apie visus atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus per teisės aktuose nustatytą terminą.“

Pareiškėjas nurodo esminius skundo Tarnybai argumentus: *„(originalus turinys) 1. Skundas, pateiktas 2025-03-18, buvo aiškiai suformuluotas, pagrįstas faktais ir teisės normomis, ir atitiko individualaus administracinio akto priėmimo inicijavimo kriterijus pagal Viešojo administravimo įstatymą. 2. Tarnyba nepateikė jokio administracinio sprendimo ar rašytinio motyvuoto atsakymo, pažeisdama VAI 20 str. 4 d., 8 str. 1 d. 3 p. ir 3 str. 2 d. (gero administravimo principą). 3. Vietoje atsakymo pateikta vaiko situacijos vertinimo anketa neturi administracinio sprendimo teisinės galios, nėra motyvuota ir neatsako į skundo turinį bei reikalavimus – tai formali priemonė, kuria institucija imituoja reagavimą. 4. Tarnyba neįvykdė savo pareigos aktyviai ginti vaiko teises, nors buvo pateikti konkretūs įrodymai apie sistemingą tėvo eliminavimą, informacijos slėpimą, piktnaudžiavimą tėvų valdžia. 5. Neveikimas pažeidžia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką (2022-04-06 nutartis, Nr. 2AT-32-976/2022) bei Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką (Kutzner v. Germany; Zawadka v. Poland), kuri įpareigoja valstybės institucijas imtis realių priemonių užtikrinti vaiko teisę į šeimos ryšius su abiem tėvais. 6. Institucijos pasyvumas šiuo atveju nėra techninis trūkumas, bet sisteminis, kartotinis neveikimas, rodantis gilesnę vaiko teisių apsaugos mechanizmo problemą, kurią būtina konstatuoti ir taisyti.“*

Prie skundo Komisijai pareiškėjas pridėjo 2025-03-18 skundą su priedais Tarnybai, 2025-04-09 Vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr. 2VSV-921.

2025-06-09 Komisijoje gauti pareiškėjo papildomi rašytiniai paaiškinimai (atsikirtimas) į Tarnybos 2025-06-02 paaiškinimą Nr. 2SD-4011, kuriuos pareiškėjas prašo prijungti prie administracinės bylos Nr. AG1-144/08-2025 medžiagos ir užtikrinti jų visapusišką vertinimą nagrinėjant bylą iš esmės.

Pareiškėjas papildomai nurodo faktines aplinkybes, kurios, pareiškėjo nuomone, aiškiai patvirtina, kad Tarnyba faktiškai ir akivaizdžiai praleido įstatymo nustatytą terminą pateikti administracinį sprendimą dėl 2025-03-18 Skundo / Prašymo. Paaiškina, kad vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi, administracinis sprendimas turėjo būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2025-04-15, tačiau šis terminas buvo praleistas, o apie tariamą termino pratęsimą buvo pranešta tik po šio termino praleidimo ir tik po to, kai buvo pateiktas skundas į Ginčų komisiją, todėl pažeidimas yra akivaizdus ir objektyvus. Pareiškėjo teigimu, vietoj to, kad būtų pripažinusi praleistą terminą ir laikydamosi teisės aktų reikalavimų būtų priėmusi sprendimą dėl Skundo, Tarnyba pradėjo sąmoningai dangstyti savo procesinį neveiklumą, be jokio teisinio pagrindo vykdydama skundų sujungimą, iškraipydama teisės aktų taikymą ir taip pažeisdama imperatyvias Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies bei Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36 straipsnio 1 dalies nuostatas. Nurodo, kad Tarnyba pateikė Ginčų komisijai akivaizdžiai klaidingą oficialią Skundo / Prašymo gavimo datą, kurdama savavališkus „teisinius pagrindus“ dėl skundų jungimo, ko Tarnyba įstatymiškai neturi teisės daryti. Tokiu būdu, Tarnyba sąmoningai klaidina tiek pareiškėją, kaip skundą pateikusį asmenį, tiek Ginčų komisiją. Tai taip pat, pareiškėjo nuomone, pažeidžia pareiškėjo, kaip silpnesnio proceso dalyvio (ne valstybinės institucijos) teises, riboja pareiškėjo galimybes ginti savo teises teisinėmis priemonėmis bei sukelia realią žalą. Šie veiksmai, pareiškėjo teigimu, atitinka Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2024-10-22 nutartyje Nr. 2K-217-654/2024 nurodytus dokumentų suklastojimo (BK 300 str. 1 d.) požymius, Tarnyba sistemingai manipuliavo vaiko situacijos vertinimo eiga bei faktais, siekdama pridengti akivaizdų procesinį pažeidimą – praleistą terminą atsakyti į 2025-03-18 Skundą, ir tuo pagrindu sąmoningai iškraipė procesinius ir faktinius bylos duomenis, taip pažeisdama

pareiškėjo teisę į veiksmingą administracinę gynybą bei gerą administravimą (Konstitucijos 30 str., 1 str., 5 str. 2 d.). Nurodo, kad Tarnybos veiksmai, kai nuosekliai klastojamos dokumentų datos, kuriams neegzistuojantys „jungimo teisiniai pagrindai“ ir manipuluojama vaiko situacijos vertinimais, gali būti vertinami kaip sisteminis pareigų neatlikimas (BK 229 str.), piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi (BK 228 str.) ir dokumentų klastojimas (BK 300 str. 1 d.). Pareiškėjo nuomone, visa tai rodo, kad Tarnybos veiksmai šioje byloje nebuvo paprastas procesinis netikslumas, o sistemiškai organizuotas veikimo modelis, kurio tikslas buvo dangstyti akivaizdų proceso termino praleidimą ir taip iškreipti viso ginčo nagrinėjimą bei teisinę realybę. Papildomai pažymi, kad tokio pobūdžio pažeidimai ir Tarnybos veiksmai yra vertinti tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, tiek Konstitucinio Teismo praktikoje kaip esminiai gero administravimo ir teisės viršenybės principų pažeidimai bei galimai nusikalstami veiksmai. Toliau pareiškėjas nurodo jo manymu, aktualią teismų praktiką ir teigia, kad šioje byloje nustatyti požymiai turi būti vertinami kaip reikšmingi ir reikalaujantys perdavimo kompetentingoms teisės saugos institucijoms.

Pareiškėjas prašo Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus: „1. Prijungti šį atsikirtimą ir papildomus rašytinius paaiškinimus prie administracinės bylos Nr. AG1-144/08-2025 kaip labai reikšmingą procesinį dokumentą, kuris išsamiai atskleidžia Tarnybos veikimo modelį, galimus teisės pažeidimus ir galimai nusikalstamų veikų požymius. 2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, nedelsiant perduoti šioje byloje surinktą informaciją ir visus susijusius dokumentus Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai pagal kompetenciją, spręsti dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų — BK 228 straipsnio (piktnaudžiavimas), BK 229 straipsnio (tarnybos pareigų neatlikimas), BK 300 straipsnio 1 dalies (dokumentų klastojimas). 3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, privalomai informuoti Prokuratūrą apie šioje byloje nustatytus galimai nusikalstamus veiksmus. 4. Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 38 straipsniu, užtikrinti, kad informacija apie galimai padarytą nusikalstamą veiką būtų perduota kompetentingai ikiteisminio tyrimo įstaigai. 5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, privalomai informuoti Seimo kontrolierių įstaigą apie šioje byloje nustatytus sisteminius gero administravimo principo, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principo pažeidimus. 6. Informuoti pareiškėją kaip skundo autorių apie Komisijos sprendimą ir faktinį informacijos perdavimą Prokuratūrai bei Seimo kontrolieriui.“

Pareiškėjo pateiktas atsikirtimas ir papildomi rašytiniai paaiškinimai rezoliucija prijungti prie administracinės bylos Nr. AG1-144/08-2025.

Atsakovė atsiliepiu su pareiškėjo skundu sutinka iš dalies ir išdėsto motyvus.

Atsakovė informavo Komisiją, kad bandė ginčą spręsti taikiai, bendraujant su pareiškėju telefonu, pareiškėjas ginčą spręsti taikiai atsisakė.

Atsakovė paaiškina, kad 2025-03-19 gavo pareiškėjo skundą (reg. Nr. 2PR-123), kuriame reikalavo nedelsiant pradėti tyrimą dėl sistemingo vaikų motinos elgesio, kuriuo yra pažeidžiamos vaikų teisės; pažeista vaikų teisė augti saugioje aplinkoje, vaikų motina neužtikrina bendrų tėvų pareigų vykdymo, piktnaudžiauja tėvų valdžia; inicijuoti motinos patraukimą administracinėn atsakomybėn pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – LR ANK) 73 straipsnį už tėvų valdžios nepanaudojimą arba panaudojimą priešingai vaiko interesams pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – LR CK) 170 straipsnio „Skyrium gyvenančio tėvo ar motinos teisė bendrauti su vaiku ir dalyvauti jį auklėjant“ 4 dalį „Tėvas ar motina, su kuriuo gyvena vaikas ir (ar) su kuriuo teismo sprendimu nustatyta gyvenamoji vieta, turi nekliudyti antrajam iš tėvų bendrauti su vaiku ir dalyvaujant jį auklėjant ir pagal LR CK 3.159 straipsnio 4 dalį „Už tėvų valdžios nepanaudojimą taikoma teisinė atsakomybė, numatyta įstatymuose“. Nustatyti papildomas priemonės, kurios užtikrintų, kad vaikų teisė į saugumą ir tėvų rūpestį būtų užtikrinta praktikoje; informuoti apie atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus raštu.

Nurodo, jog Tarnyboje gavus pareiškėjo skundą Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) specialistė 2025-04-08 susitiko su pareiškėjo vaikų motina (duomenys neskelbtini), išklaušė jos nuomonę dėl skundo, išklaušė nepilnamečio (duomenys neskelbtini) nuomonę (reg. Nr. 2P-VSV-1163). Su pareiškėju Skyriaus specialistė 2025-04-01 bendravo telefonu, jo nuomonė

yra užfiksuota 2025-04-08 vaiko situacijos vertinimo duomenų anketoje (reg. Nr. 2P-VSV-1163). Paaškina, kad tiek pareiškėjas, tiek vaikų motina nurodė, kad vaikų bendravimas su tėvu vyksta, tik kiekvienam savaip interpretuojant teismo nutartį. Informuoja, kad įvertinus nustatytas aplinkybes, Skyrius nusprendė, kad nėra būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir šeimai poreikį, nes nepakanka objektyvių duomenų nustatyti galimą vaiko teisių pažeidimą (reg. Nr. 2VSV-921). 2025-04-11 pareiškėjas ir vaikų motina elektroniniu paštu supažindinti su priimtu sprendimu. Pažymi, jog Skyriui ruošiant atsakymą į pareiškėjo 2025-03-18 skundą, pareiškėjas 2025-03-21 pateikė prašymą dėl susipažinimo su administracinės procedūros, pradėtos jo 2024-12-27 skundo pagrindu, metu gautais dokumentais ir kita surinkta informacija (reg. Nr. 2PR-130). Atsakymas dėl šio pareiškėjo prašymo pateiktas 2025-04-15 (reg. Nr. 2SD-3018).

Atsakovė taip pat nurodo, kad Skyrius 2025-04-25 gavo pareiškėjo 2025-04-22 skundą (reg. Nr. 2PR-177). Skunde pareiškėjas reikalavo nedelsiant pradėti administracinę procedūrą vaikų motinai pagal LR ANK 73 straipsnį už piktnaudžiavimą tėvų valdžia, kuris pasireiškė sistemingu informacijos apie vaikus slėpimu, kliudymu tėvui dalyvauti vaikų gyvenime, ugdyme ir auklėjime, vaikų emocinio saugumo trikdymu ir lojalumo konflikto skatinimu; taikyti poveikio priemones – įpareigoti lankyti pozityvios tėvystės ir šeimos komunikacijos programas, privalomai dalyvauti elgesio korekcijos ar psichologinio švietimo kursuose; įpareigoti vaikų motiną nedelsiant teikti visą informaciją apie vaikų sveikatą, ugdymą, papildomas veikas, nutraukti vaikų įtraukimą į tėvų komunikaciją, organizuoti vaikams galimybę gauti psichologinę pagalbą; užtikrinti realią, o ne formalią vaiko teisių apsaugą.

Pažymi, kad pareiškėjo 2025-04-22 skundo pagrindu, vadovaudamasis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – VTAPI) 36 straipsnio 1 dalimi ir Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019-12-30 įsakymu Nr. A1-803 „Dėl Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 4 punktu, Skyrius atliko vaiko situacijos vertinimą, 2025-05-02 iš klausė vaikų nuomonę ir (duomenys neskelbtini) paaškinimą (reg. Nr. 2P-VSV-1650 ir 2P-VSV-1656). Nurodo, kad Skyriaus specialistei 2025-05-15 telefonu susisiekus su pareiškėju, jis paaškino, kad pageidauja raštu gauti Skyriaus specialisto klausimus. Tą pačią dieną specialistė elektroniniu paštu išsiuntė pareiškėjui prašymą dėl papildomų paaškinimų pateikimo, tačiau iki vaiko situacijos vertinimo atlikimo termino pabaigos (2025-05-20) pareiškėjo paaškinimai negauti. Nurodo, kad Vaiko situacijos vertinimas atliktas 2025-05-20 (reg. Nr. 2VSV-1650 ir 2VSV-1656). 2025-05-21 pareiškėjas ir vaikų motina elektroniniu paštu supažindinti su priimtu sprendimu.

Atsakovė informuoja, kad vadovaujantis Skyriaus vidaus tvarka, Skyriaus patarėjo pavedimu vaiko situacijos vertinimą atlieka specialistas nagrinėjantis pranešimus/skundus apie galimus vaiko teisių pažeidimus, apibendrintą atsakymą pareiškėjui rengia Skyriaus teisininkas. Taip pat informuoja, kad vadovaujantis Aprašo 21 punktu, atlikus vaiko situacijos vertinimą, su priimtu sprendimu dėl skunde nurodytų aplinkybių vaiko tėvai supažindinami ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo vaiko situacijos vertinimo atlikimo, įteikiant jiems užregistruoto sprendimo nuorašą. Pažymi, kad su 2025-03-18 skundo pagrindu atliktu vaiko situacijos vertinimu Nr. 2VSV-921 pareiškėjas elektroniniu paštu supažindintas 2025-04-11, o su 2025-04-22 skundo pagrindu atliktu vaiko situacijos vertinimu Nr. 2VSV-1650 ir 2VSV-1656 pareiškėjas supažindintas 2025-05-21. Kadangi pareiškėjo 2025-03-18 ir 2025-04-22 skunduose nurodomos panašios aplinkybės, pareiškėjas šių skundų nagrinėjimo metu buvo pateikęs papildomų prašymų, pareiškėjui jau buvo žinomi vaiko situacijos vertinimo metu priimti sprendimai ir šių sprendimų pareiškėjas neskundė, vadovaujantis protingumo kriterijumi, Atsakovė nusprendė rengti apibendrinantį atsakymą į abu pareiškėjo skundus.

Atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis „Prašymų ir skundų nagrinėjimo bei asmenų aptarnavimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklėmis“, dėl didelio Skyriaus specialistų užimtumo, Skyriaus vedėjo leidimu terminas vaiko situacijos vertinimo atlikimui buvo pratęstas iki 2025-05-21, o atsakymo pareiškėjui ruošimo terminas pratęstas iki 2025-05-23. Nurodo, kad apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą pareiškėjas informuotas elektroniniu paštu (duomenys neskelbtini) 2025-05-21 (reg. Nr. 2SD-4002). Taip pat nurodo, kad atsakymą į pareiškėjo 2025-03-18 ir 2025-04-22 skundus Skyrius pateikė 2025-05-22 elektroniniu paštu (duomenys neskelbtini) (reg. Nr. 2SD-4011).

Atsiliepime nurodyta, kad Skyrius iš dalies sutinka su skunde nurodytomis aplinkybėmis, tačiau Skyriaus nuomone, pareiškėjo skundai išnagrinėti atsižvelgiant į geriausius vaikų interesus, siekiant objektyviai įvertinti nurodytas aplinkybes ir suteikti reikalingą pagalbą prieinamą pareiškėjo bei jo vaikų gyvenamosios vietos savivaldybėje.

Komisijos posėdyje pareiškėjas papildomai nurodė, kad į 2025-03-18 skundą, pateiktą atsakovei, turėjo gauti atsakymą iki 2025-04-15, tačiau iki minėto termino atsakymo negavo. Vietoj to, 2025 m. gegužės pabaigoje gavo vieną atsakovės raštą, kuriame nurodyta, kad sujungus du pareiškėjo skundus buvo parengtas vienas atsakymas. Tačiau nesupranta, kokia teisės norma rėmėsi atsakovė, sujungdama jo du skundus ir pateikdama tik vieną atsakymą. Taip pat posėdžio metu patvirtino, kad po 2025-03-18 skundo pateikimo atsakovei, pastaroji 2025-04-09 priėmė Vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr.2VSV-921, kurį jis gavo el. paštu.

Skundas atmestinas, dalyje byla nutrauktina.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos neveikimo, nepateikto atsakymo į pareiškėjo 2025-03-18 pateiktą skundą ir nepriimto individualaus administracinio sprendimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

Pirmiausia pažymėtina, kad atsakovei, kaip viešajai įstaigai, teikiančiai viešąsias administracines paslaugas, yra suteikti įgaliojimai veikti viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis). Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai vykdydami įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai.

VAĮ 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad prašymu laikomas su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (žr., *LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-7/2012*).

VAĮ 10 straipsnio 4 nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

Prašymų ir skundų nagrinėjimas yra reglamentuotas Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių ketvirtame skyriuje. Taisyklių 32 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos

einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių 35 punktą, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 p.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 p.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 p.); į prašymą, nurodytą Taisyklių 45.1–45.3 p. p., atsakoma laisva forma (45.4 p.).

VAĮ 14 straipsnis numato, kad asmuo turi teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksmą (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo administracinio sprendimo ar atsakymo įteikimo (paskelbimo) asmeniui šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka dienos ar veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaiškėjimo asmeniui dienos tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, kad savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka tam tikrų veiksmų pagal savo kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023-09-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2254-525/2023, 2023-08-30 nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-438-520/2023, 2023-08-16 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-694-502/2023, 2018-12-13 nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-849-968/2018, 2018-08-07 nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-545-629/2018* ir kt.).

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2025-03-18 pareiškėjas pateikė Tarnybai skundą dėl to, kad pareiškėjo vaikų motina sistemingu elgesiu, pažeidžia vaikų teises į saugią aplinką, pareiškėjo teises dalyvauti vaikų auklėjime ir taip piktnaudžiauja tėvų valdžia, vienašališkai sprendžia klausimus, susijusius su vaikų saugumu, pareiškėjo neįtraukdama ir ignoruodama tėvų bendrų pareigų principą.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, kad Tarnybos prašė pradėti tyrimą dėl vaikų motinos elgesio; įpareigoti vaikų motiną nutraukti savavališką pareiškėjo teisės, žinoti vaikų buvimo vietą, ribojimą; užtikrinti abiejų tėvų lygiavertę atsakomybę už vaikų saugumą; visus su vaikais susijusius sprendimus priimti tik bendru tėvų sutarimu; inicijuoti vaikų motinos patraukimą atsakomybėn; nustatyti papildomas konkrečias priemones, kurios užtikrintų vaikų teisę į saugumą ir tėvų rūpestį, nepriklausomai nuo tėvų tarpusavio santykių; informuoti raštu apie visus atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus per teisės aktuose nustatytą terminą. Taip pat nurodė, kad Tarnyba nepriimdama administracinio sprendimo ir nepateikdama atsakymo į pareiškėjo skundą, nesilaikė teisės aktų reikalavimų (VAĮ 20 str. 4 d., 8 str. 1 d. 3 p. ir 3 str. 2 d.).

Iš bylos duomenų matyti, jog Atsakovė pateiktame atsiliepime nurodė, kad gavusi pareiškėjo 2025-03-18 skundą, pradėjo jį nagrinėti. Paaikšino, kad vadovaujantis Skyriaus vidaus tvarka, Skyriaus patarėjo pavedimu vaiko situacijos vertinimą atlieka specialistas nagrinėjantis pranešimus/skundus apie galimus vaiko teisių pažeidimus, apibendrintą atsakymą pareiškėjui rengia Skyriaus teisininkas. Taip pat informavo, kad vadovaujantis Aprašo 21 punktu, atlikus vaiko situacijos vertinimą, su priimtu sprendimu dėl skunde nurodytų aplinkybių vaiko tėvai supažindinami ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo vaiko situacijos vertinimo atlikimo, įteikiant jiems užregistruoto sprendimo nuorašą. Pažymėjo, kad su 2025-03-18 skundo pagrindu atliktu vaiko situacijos vertinimu Nr. 2VSV-921 pareiškėjas elektroniniu paštu supažindintas 2025-04-11. Šiame 2025-04-09 Vaiko situacijos vertinimo sprendime Nr. 2VSV-921 nurodyta, jog vaiko teisių pažeidimai nenustatyti: „Nepakanka

objektyvių duomenų nustatyti galimą vaiko teisių pažeidimą. Vaiko situacijos vertinimo metu negauta objektyvių duomenų, kad vaiko įstatyminiai atstovai netinkamai rūpinasi vaiku, ar neužtikrina jam saugios aplinkos. Vietos nustatymo funkcijos naudojimas vaiko telefone yra tėvų pasirinkimo teisė ir būdas, kuriuo siekiama užtikrinti vaiko gerovę ir saugumą. Šios funkcijos vaiko telefone neturėjimas ar atjungimas nėra apibrėžtas jokiais įstatymo normomis ir savaime nelaikytinas vaiko teisių pažeidimu.“.

2025-04-09 Vaiko situacijos vertinimo sprendimas Nr. 2VSV-921 yra administracinis sprendimas, jame yra nurodyta apskundimo tvarka. Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėjas teise skųsti minėtą atsakovės sprendimą, nepasinaudojo.

Atsakovė atsiliepime taip pat nurodė, kad rengiant pareiškėjui atsakymą, gautas 2025-04-22 pareiškėjo skundas, kurio pagrindu atlikus vaiko situacijos vertinimą Nr. 2VSV-1650 ir 2VSV-1656 pareiškėjas supažindintas 2025-05-21. Kadangi pareiškėjo 2025-03-18 ir 2025-04-22 skunduose nurodomos panašios aplinkybės, pareiškėjas šių skundų nagrinėjimo metu buvo pateikęs papildomų prašymų, pareiškėjui jau buvo žinomi vaiko situacijos vertinimo metu priimti, sprendimai ir šių sprendimų pareiškėjas įstatyme numatyta tvarka neskundė, vadovaujantis protingumo kriterijumi, Atsakovė nusprendė į abu pareiškėjo skundus rengti apibendrintą atsakymą, kurį 2025-05-22 raštu Nr. 2SD-4011 pateikė pareiškėjui, išsiunčiant elektroniniu paštu (duomenys neskelbtini). Minėtu raštu pareiškėjui pateikta informacija apie atliktą tyrimą pagal jo skunde keliamus klausimus (reikalavimus), nurodyta, kokių priemonių buvo imtasi ir kas atsakingas už jų įgyvendinimą, pateikta esminė informacija apie atliktus vaikų situacijos vertinimus, taip pat pareikšta Tarnybos nuomonė ir pateiktos rekomendacijos, atsižvelgus į konkrečią situaciją. Atskirai nurodyta apie pareiškėjo 2025-03-18 ir 2025-04-22 pagrindų (duomenys neskelbtini) atžvilgiu pradėtą administracinio nusižengimo tyrimo procedūrą (ROIK: (duomenys neskelbtini)).

Komisija sutinka su pareiškėju, kad Atsakovė pateikdama apibendrintą atsakymą, tokiu būdu atsakydama į pareiškėjo 2025-03-18 skundą praleido VAI 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą terminą, tačiau, Komisijos vertinimu, šio termino praleidimas buvo sąlygotas objektyvių priežasčių (kadangi pareiškėjo 2025-03-18 ir 2025-04-22 skunduose buvo nurodytos panašios aplinkybės, dėl didelio Skyriaus specialistų užimtumo, Skyriaus vedėjo leidimu terminas vaiko situacijos vertinimo atlikimui (pagal pareiškėjo 2025-04-22 skundą) buvo pratęstas iki 2025-05-21, o atsakymo pareiškėjui ruošimo terminas pratęstas iki 2025-05-23). Byloje esantys įrodymai liudija, kad apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą pareiškėjas informuotas 2025-05-21 (reg. Nr. 2SD-4002) elektroniniu paštu (duomenys neskelbtini). Atsakovė išnagrinėjusi 2025-03-18 ir 2025-04-22 pareiškėjo skundus, apibendrintą atsakymą pateikė 2025-05-22 elektroniniu paštu (duomenys neskelbtini) (reg. Nr. 2SD-4011). Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, jog viešojo administravimo subjektui nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių, tik prailgina administracinį procesą.

Teismų praktikoje konstatuota, jog viešojo administravimo subjektui pačiam pašalinus trukdžius dėl ginčijamos teisės realizavimo, teismas (šiuo atveju – Komisija) nebeturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo priimti sprendimą, kuriuo būtų tik patvirtinta pareiškėjo ginčijama teisė ar įstatymų saugomas interesas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014-11-03 nutartis Nr. A⁸²²-610/2013). Taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad situacija, kai atsakovas savo iniciatyva tenkino pareiškėjo skunde keliamus reikalavimus, lemia, kad ginčo dalykas išnyko, todėl teismo sprendimas negali pakeisti tarp šalių susiklosčiusio materialinio teisinio santykio. Pagal LVAT praktiką, materialinių teisinių prielaidų ginti asmens pažeistą teisę ar įstatymo saugomą interesą nebuvimas yra pagrindas skundą (prašymą) atmesti (žr., pvz., 2012-12-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3039/2012, 2023-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-544-556/2023). Administracinių teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad išnykus ginčo dalykui, skundo reikalavimas yra atmestinas, o su šiuo reikalavimu susijusių argumentų bei motyvų vertinimas teisiškai yra nereikšmingas (žr., pvz., LVAT 2021-03-17 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2022-968/2021).

Išanalizavusi bylos dokumentus, aptartų aplinkybių pagrindu, atsižvelgdama į išdėstytą LVAT praktiką, Komisija vertina, kad Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriui pateikus pareiškėjui 2025 04 09 Vaiko situacijos vertinimo sprendimą Nr.2VSV-921 bei 2025-05-22 atsakymą Nr. 2SD-4011, Atsakovė iš esmės tenkino pareiškėjo skunde Komisijai keliamą reikalavimą (įpareigoti Tarnybą per teisės aktuose nustatytą terminą išnagrinėti 2025-03-18 pateiktą skundą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą) ir konstatuoja, kad šis pareiškėjo skundo reikalavimas iš esmės yra įvykdytas.

Komisija daro išvadą, jog šiuo konkrečiu atveju administracinės bylos ginčo dalykas išnyko. Kadangi nėra ginčo dalyko, su pareiškėjo reikalavimu susijusių argumentų bei motyvų vertinimas teisiškai yra nereikšmingas, todėl pareiškėjui skundo neatsisakius, jo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo pareiškėjo skundo Komisijai reikalavimo: „*Konstatuoti, kad Tarnybos neveikimas, nepateikus motyvuoto atsakymo į skundą per nustatytą terminą, pažeidžia Viešojo administravimo įstatymo 3, 8 ir 20 straipsnių nuostatas bei gero administravimo principą*“, Komisija pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra nurodęs, kad administracinių teismų (pagal analogiją – Komisijos) kompetencijai nepriskirtinas nagrinėjimas prašymų, kuriais siekiama ne pažeistų teisių (interesų) apgynimo, o tik tam tikrų juridinę reikšmę turinčių aplinkybių ar faktų konstatavimo (žr., pvz., LVAT 2025 m. balandžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-525-556/2025, 2015 m. rugsėjo 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-1062-552/2015, 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-327/2011; kt.).

Komisijos vertinimu, pareiškėjo reikalavimas – “Konstatuoti, kad Tarnybos neveikimas, nepateikus motyvuoto atsakymo į skundą per nustatytą terminą, pažeidžia Viešojo administravimo įstatymo 3, 8 ir 20 straipsnių nuostatas bei gero administravimo principą“ neatitinka IAGNTI reikalavimų, t. y. pareiškėjas iš esmės prašo konstatuoti faktinę aplinkybę, kas nepriskirtina Komisijos kompetencijai. Todėl šioje dalyje byla nutrauktina.

Dėl pareiškėjo papildomai pateiktų procesinių reikalavimų: „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, nedelsiant perduoti šioje byloje surinktą informaciją ir visus susijusius dokumentus Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai pagal kompetenciją, spręsti dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų — BK 228 straipsnio (piktnaudžiavimas), BK 229 straipsnio (tarnybos pareigų neatlikimas), BK 300 straipsnio 1 dalies (dokumentų klastojimas). 3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, privalomai informuoti Prokuratūrą apie šioje byloje nustatytus galimai nusikalstamus veiksmus. 4. Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 38 straipsniu, užtikrinti, kad informacija apie galimai padarytą nusikalstamą veiką būtų perduota kompetentingai ikiteisminio tyrimo įstaigai. 5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, privalomai informuoti Seimo kontrolierių įstaigą apie šioje byloje nustatytus sisteminius gero administravimo principo, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principo pažeidimus. 6. Informuoti pareiškėją kaip skundo autorių apie Komisijos sprendimą ir faktinį informacijos perdavimą Prokuratūrai bei Seimo kontrolieriui“, Komisija atkreipia dėmesį, kad jos veiklą, visų pirma reglamentuoja Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas, kuris nenumato teisės Komisijai priimti atskirųjų nutarčių. IAGNTI 20 straipsnyje yra išvardytos Komisijos sprendimų rūšys, tarp kurių nėra numatytos Komisijos teisės priimti sprendimą perduoti pareiškėjo skundą ar papildomus dokumentus kitoms teisėsaugos institucijoms.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnyje nurodyta skundų teikimo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai tvarka: 1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės, 2. Seimo kontrolierius taip pat tiria Seimo narių jam perduotus pareiškėjų skundus, kurie atitinka šio įstatymo 14 straipsnio reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys, kad Komisija nėra subjektas, kuriam įstatymu suteikta teisė informuoti apie gero administravimo principo, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principo pažeidimus. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą ir tai, kad pateikti prašymai

nėra tiesiogiai susiję su vaiko teisių pažeidimu, o grindžiami subjektyviu viešojo administravimo subjekto veiksmų/neveikimo vertinimu, likę pareiškėjo procesiniai reikalavimai netenkinami.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

1. Pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atmesti kaip nepagrįstą.
2. Bylą dėl skundo reikalavimo – Konstatuoti, kad Tarnybos neveikimas, nepateikus motyvuoto atsakymo į skundą per nustatytą terminą, pažeidžia Viešojo administravimo įstatymo 3, 8 ir 20 straipsnių nuostatas bei gero administravimo principą, nutraukti kaip nepriskirtiną Komisijos kompetencijai.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė